

Сілабус

Кафедра «Філософія і соціологія»

Назва дисципліни: – **ФІЛОСОФІЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) викладається для усіх спеціальностей.

Статус дисципліни – нормативна

Обсяг –4 кредита ЄКТС. Загальна кількість годин – 120 (для денної форми навчання):

аудиторних звнять– 48 год.,

самостійна роботи студента – 72 год

Викладачи:

Хміль В.В. професор кафедри філософії, д.філос. наук.

Малівський А.М. доцент кафедри філософії і соціології, к. філос. наук.

Снітько Д. Ю., доцент кафедри філософії і соціології, к. філос. наук.

Варшавський О.П., доцент кафедри філософії і соціології, к. філос. наук.

Власова О.П. доцент кафедри філософії і соціології, к. філос. Наук.

Анотація до курсу

Філософія є особливим осмисленням природного та духовного світу з позицій виявлення їх універсальних рис, ознак та характеристик. Самоцінність і самобутність філософії полягає у самій постановці питань щодо загальних та особливих принципів буття.

Вивчення філософії передбачає ґрунтовну гуманітарну підготовку: знання всесвітньої та вітчизняної історії, знайомство з психологією, релігієзнавством, етикою, логікою, естетикою, своєрідністю сучасного мистецтва тощо.

Під час вивчення курсу «Філософія» ви набудете здатності аналізувати філософські проблеми, оперувати навичками аналізу та інтерпретації текстів, будете обізнаними з системою загальнолюдських цінностей та моральних норм, принципами професійної етики; вільне володіння державною мовою та можливість вступати в дискусії. Теоретичні та методологічні основи філософії дадуть вам можливість зрозуміти філософію як методологію наукового пізнання, культурний спадок людства та його духовне надбання, яке виступає невід'ємною складовою життя сучасного суспільства в різних його сферах. Філософська обізнаність та знання конкретних предметів надає можливість застосувати їх у професійній діяльності.

1. Мета навчальної дисципліни

Знання з філософії як теоретичної основи світогляду виступає підґрунтям підготовки спеціалістів університетського рівня та формують свідомість майбутньої національної еліти. Окремим завданням курсу філософії є озброєння сучасного фахівця арсеналом знань, що складають теоретичну і методичну основу досягнення інженерної діяльності та набуття відповідних компетентностей:

1. Засвоєння основних духовних парадигм розвитку людства, що знайшли своє втілення в системі філософських понять, категорій в певних соціально-культурних контекстах і пануючих цінностях;

2. На основі знання основних етапів історико-філософського процесу виявити закономірності суспільного розвитку, що дасть можливість прогнозувати можливе майбутнє людства;

3. Засвоївши певні алгоритми пізнання навколишнього світу, усвідомити особливості взаємозв'язку науки й техніки з сучасними соціальними й моральними проблемами;
4. Засвоєння філософських знань стає основою для вирішення морально-етичних проблем суспільного та особистого життя, щоб визначити шляхи та смисли людського існування на загальному та індивідуальному рівнях;
5. Оволодіння вмінням *аналізувати* причини, наслідки та впливи певних ідей, пізнавальних методів стає фундаментом осмислення складних комунікаційних та інформаційних технологій, які мають місце в сучасному суспільстві - все це стає стимулом для самореалізації особистості;
6. Засвоєні студентом знання з філософії дозволяють отримати навички публічного виступу, брати участь в дискусії, відстоювати свою точку зору, висловлювати конструктивні ідеї з позицій гуманітарного підходу, виходячи за межі суто технічного знання;
7. Пропонована навчальна дисципліна дає студентам цілісний погляд на життєві проблеми, пропонуючи масштаб об'єктивного, незаангажованого гуманістичного розуміння суспільних процесів, щоб долати маніпулятивні технології та формувати самостійний погляд на світ на основі принципів плюралізму та толерантності.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		лекції	Практичні семінарські	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Вступ до філософії				
Тема 1. Філософія в житті суспільства та людини. Предмет, завдання, функції філософії.	6	2		4
Тема 2. Філософія Стародавності. Зародження основних філософських парадигм	11	2	1	8
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження.	9	2	1	6
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу. Епоха Просвітництва	11	3	2	6
Тема 5. Німецька класична філософія	12	4	2	6
Тема 6. Українська філософська думка	11	3	2	6
Разом за змістовим модулем 1	60	16	8	36

Змістовий модуль 2. Основні напрямки сучасної філософії				
Тема 7. Філософія науки та техніки	14	4	2	8
Тема 8. Філософія життя.	10	2	2	6
Тема 9. Екзистенційна філософія	8	2	2	6
Тема 10. Філософська антропологія	8	2		6
Тема 11. Структуралізм Герменевтика .	9	2	1	6
Тема 12. Премодерн, модерн, постмодерн.	9	2	1	6
Разом за змістовим модулем 2	60	20	8	36
Усього годин	120	32	16	72

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО МОДУЛЯ № 1 З ДИСЦИПЛІНИ „ФІЛОСОФІЯ”

1. Світогляд: проблематика та структура.
2. Історичні типи світогляду: міф, релігія, філософія.
3. Предмет та функції філософії.
4. Відмінність філософії від науки, релігії та мистецтва.
5. Періодизація історії філософії. Передумови виникнення античної філософії.
6. Філософська думка в мілетській школі: Фалес, Анаксимандр, Анаксагор. Філософія числа Піфагора.
7. Вчення про розвиток Геракліта.
8. Філософія елеатів: Парменід та Зенон.
9. Теорія атомів Демокріта. Його вчення про необхідність та випадковість.
10. Діалогіка Сократа. Етичний раціоналізм у філософії Сократа.
11. Філософія Платона як об'єктивний ідеалізм.
12. Теорія природжених ідей Платона.
13. Теорія “ідеальної” держави Платона.
14. Вчення Аристотеля про буття.
15. Вчення Аристотеля про форми пізнання.
16. Елліністично-римська філософія: стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм.
17. Філософське значення Біблії.
18. Патристика: християнський неосократизм Августина Блаженного.
19. Схоластика. Вчення Фоми Аквінського про співвідношення віри та розуму. Докази буття Бога.
20. Проблема природи універсалій в середньовічній філософії (номіналізм та реалізм).
21. Відмінності філософської проблематики античності та середньовіччя.
22. Гуманістичні ідеї епохи Відродження. Реформація та її філософський зміст.
23. Перша наукова революція XVI – XVII ст.
24. Філософські концепції представників емпіризму (Ф. Бекон, Дж. Локк).
25. Філософські концепції представників раціоналізму (Р. Декарт)
26. Суб'єктивний ідеалізм Берклі та Юма.
27. Головні ідеї філософії французького Просвітництва XVIII ст.
28. Філософські погляди Г. Сковороди.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО МОДУЛЯ № 2

1. Критична філософія Канта: ідея коперникіанського перевороту та вчення про антиномії.
2. Критична філософія Канта: автономія волі та категоричний імператив.
3. Філософська система Гегеля.
4. Діалектичний метод Гегеля.
5. Панлогізм Гегеля та його концепція всесвітньої історії.
6. Критичний перегляд принципів та традицій класичної філософії.
7. Антропологізм Фейєрбаха
8. Проблема відчуження і його подолання у вченні К.Маркса
9. Матеріалістичне розуміння історії К.Маркса.
10. Сучасні інтерпретації марксизму.
11. Наука як феномен цивілізації.
12. Особливості сцієнтистської філософії.
13. Класична, неklasична та посткласична наука.
14. Позитивістська філософія та її проблеми.
15. Техніка як феномен цивілізації. Сутність техніки.
16. Основні проблеми філософії техніки.
17. Філософія американського прагматизму.
18. «Філософія життя» А. Шопенгауера.
19. «Філософія життя» Ф.Ніцше.
20. Філософія екзистенціалізму.
21. Філософсько-психологічна концепція З.Фрейда.
22. Концепція культури Фрейда та К.Юнга.
23. Філософська концепція людини в неотомізмі.
24. Особливості постмодерної філософії.
25. Особливості французького структуралізму (М.Фуко)
26. Деконструктивізм Ж. Дерріда.
27. Основні проблеми і принципи екологічної етики.
28. Особливості інформаційного суспільства та його проблеми.
29. Глобальні проблеми сучасності в контексті філософії.